

Számsorozatok

Végtelen számsorozatnak nevezzük az olyan függvényt, melynek értelmezési tartománya a pozitív természetes számok halmaza, érték készlete a valós számok egy részhalmaza.

Számtani sorozat:

Olyan számsorozat melyben az egymást követő tagok különbsége (differenciája) állandó.

$$\begin{aligned}a_n - a_{n-1} &= d \quad (\text{differencia}) \quad n \in \mathbb{N}^+ \\a_n - a_k &= a_1 + (n-1)d - a_1 + (k-1)d = (n-k)d \\a_n &= a_1 + (n-1)d \quad \text{explicit képlet} \\a_n &= a_{n-1} + d \quad \text{rekurzív képlet}\end{aligned}$$

Számtani sorozat első n tagjának összege:

$$S_n = a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n = \frac{(a_1 + a_n)n}{2} = a_1 n + \frac{n(n-1)}{2} d$$

$$\begin{aligned}\text{Biz:} \quad S_n &= a_1 + a_2 + \dots + a_{n-1} + a_n \\S_n &= a_n + a_{(n-1)} + \dots + a_2 + a_1 \\2S_n &= (a_1 + a_n) + (a_2 + a_{(n-1)}) + \dots + (a_n + a_1) = \\&= n(2a_1 + (n-1)d) = n(a_1 + a_n)\end{aligned}$$

Tétel: Egy számtani sorozat bármely tagja a hozzá képest szimmetrikusan elhelyezkedő tagjainak számtani közepe.

$$a_k = \frac{a_{k-p} + a_{k+p}}{2} \quad k; p \in \mathbb{N}^+$$

Tétel: Ha egy számtani sorozat $(2k+1)$ db egymást követő elemeit összeadjuk akkor a középső tag $(2k+1)$ szeresét kapjuk

$$a_{n-k} + \dots + a_{n-1} + a_n + a_{n+1} + \dots + a_{n+k} = a_n (2k+1)$$

Biz:

$$a_n - kd + a_n - (k-1)d + \dots + a_n + \dots + a_n + (k-1)d + a_n + kd = a_n (2k+1)$$

Számtani sorozat: $a_{n-1}; a_n; a_{n+1}$

$$\text{számtani közép: } a_n = \frac{a_{n-1} + a_{n+1}}{2}$$

Mértani sorozat: $b_{n-1}; b_n; b_{n+1}$ (ha a sorozat pozitív tagokból áll)

$$\text{mértani közép: } b_n = \sqrt{b_{n-1} b_{n+1}}$$

Mértani sorozat:

Egy végtelen számsorozatot mértani sorozatnak nevezünk, ha a sorozat egymást követő tagjainak hányadosa (kvóciense) állandó.

$$\frac{b_n}{b_{n-1}} = \frac{b_{n+1}}{b_n} = q \quad (\text{kvóciens})$$

$$b_n = b_{n-1}q \quad \text{rekurzív képlet}$$

$$b_n = b_1q^{n-1} \quad \text{explicit képlet}$$

Tétel: Ha egy mértani sorozat pozitív tagokból áll, akkor bármely tagja, mértani közepe a tőle szimmetrikusan elhelyezkedő két tagnak.

$$b_n = \sqrt{b_{n-k} \cdot b_{n+k}} \quad n, k \in \mathbb{N}^+$$

A mértani sorozat első n tagjának összege:

$$S_n = a_1 \frac{q^n - 1}{q - 1} \quad \text{ha } q \neq 1, \quad \text{illetve} \quad S_n = n \cdot a_1 \quad \text{ha } q = 1$$

$$\text{Biz.:} \quad I. \quad a_1 + a_1q + a_1q^2 + \dots + a_1q^{n-1} = S_n \quad / \cdot q$$

$$II. \quad a_1q + a_1q^2 + \dots + a_1q^{n-1} + a_1q^n = S_n \cdot q$$

$$II. - I. \quad a_1q^n - a_1 = S_nq - S_n$$

$$a_1(q^n - 1) = S_n(q^n - 1)$$

$$S_n = a_1 \frac{q^n - 1}{q - 1} \quad \text{ha } q \neq 1$$

$$S_n = n \cdot a_1 \quad \text{ha } q = 1$$

A mértani sorozat első n tagjának szorzata:

$$\begin{aligned} a_1 \cdot (a_1 \cdot q) \cdot (a_1 \cdot q^2) \cdot (a_1 \cdot q^3) \cdot \dots \cdot (a_1 \cdot q^{n-1}) &= a_1^n \cdot q^{1+2+3+\dots+n-1} = \\ &= a_1^n \cdot q^{\frac{n(n-1)}{2}} \end{aligned}$$

Fibonacci-számok:

Az első két elem 0 és 1, a további elemeket az előző kettő összegeként kapjuk.

$$F_n = \begin{cases} 0, & \text{ha } n = 0; \\ 1, & \text{ha } n = 1; \\ F_{n-1} + F_{n-2} & \text{ha } n > 1. \end{cases}$$